

STATENS VA-NÄMND

BESLUT

2015-10-09
Stockholm

BVa 115

Va 640/12

SÖKANDE Bostadsrättsföreningen T 9

Ombud 1: D G
Ombud 2: N B
Adress som ovan

MOTPART Norrköping Vatten och Avfall AB

Ombud: vd L S
Adress som ovan

SAKEN Skadestånd

VA-NÄMNDENS AVGÖRANDE

Norrköping Vatten och Avfall AB förpliktas att betala
31 400 kronor i skadestånd till Bostadsrättsföreningen T 9.

BAKGRUND, YRKANDEN M. M.

Bostadsrättsföreningen T 9 (bostadsrättsföreningen) äger fastigheten T 9, vilken är belägen inom verksamhetsområdet för Norrköping Vatten AB:s (bolaget) allmänna va-anläggning.

Fastigheten ligger centralt i Norrköping och är bebyggd med ett äldre trähus som är uppfört i mitten av 1920-talet. Huset har en bottenvåning, mellanvåning samt vindsvåning och källare. I huset finns fem bostadslägenheter. Den 22 och 23 juli 2011 drabbades fastigheten av en översvämning i samband med kraftiga regn.

Det är ostridigt att vattnet som trängt in på bostadsrättsföreningens fastighet kommer från bolagets allmänna va-anläggning samt att avloppsledningarna är dimensionerade för att klara s.k. 10-årsregn. Bostadsrättsföreningen anser att dimensioneringskravet inte är uppfyllt medan bolaget är av motsatt uppfattning.

Bostadsrättsföreningen har yrkat att Va-nämnden förpliktar bolaget att till den utge 86 363 kr, varav 21 400 kr avser självrisk, 33 113 kr backventiler och 31 850 kr olägenhetskostnader.

Bolaget har bestritt yrkandet men vitsordat självrisk avseende självrisk som skäligt i och för sig.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

Bostadsrättsföreningen har anfört i huvudsak följande.

Vid översvämningstillfället skedde en vatteninträngning i fastighetens källarplan genom avlopp/avloppsbrunnar från toalett, tvättstuga och pannrum till en höjd över golvet med fem till tio centimeter. Källarplanet är 190 m² och består av en tvättstuga, toalett/duschrum, fem lägenhetsförråd, två gillestugor och ett städförråd.

Kostnaderna som bostadsrättsföreningen nu yrkar ersättning för är sådana som den inte erhållit försäkringsersättning för. Olägenhetskostnaderna avser ersättning för tvättkostnader som uppstod på grund av att tvättstugan var avstängd under perioden den 23 juli till 13 september 2011.

Fastigheten har varit i bostadsrättsföreningens ägo sedan 1980-talet och underhåll har löpande utförts. Fastigheten har aldrig tidigare drabbats av översvämning. Dagvattenledningarna och spillvattenledningarna på fastigheten är åtskilda. Båda ansluter till den allmänna va-anläggningens ledning. Stuprören går fritt ut på gräset. Dränering går i dagvattenledningen. Det finns två gårdsbrunnar som blivit kontrollerade och förbättrade. Gårdsbrunnarna är anslutna till allmän ledning. Det är inget fel på dagvattenledningarna på fastigheten eftersom de renoverades och byttes ut år 2010.

Bolagets ledningar är rejält underdimensionerade. Vatteninträngningen beror dels på bolagets påbyggnad av dagvattenledningarna till nya områden utan att hänsyn är tagen till den underdimensionering som uppstått genom förfarandet, dels otillräcklig kapacitet i de kombinerade ledningarna. Det befintliga ledningsnätet i bebyggelsekärnan klarar inte av det påbyggda duplikata systemet.

Föreningen anser att vatteninträngningen ytterst beror på bolagets underlåtenhet att dimensionera ledningsnätet och kräver därför att ersättning ska utbetalas för de kostnader som föreningen oförskyllt drabbats av. Det finns även skäl att anta att kommunen underlåtit att rengöra eller rensa ledningarna från fett, grus och sand, varigenom vattengenomströmningen ytterligare försämrats. Föreningen kan inte anses vara medvållande på grund av felaktiga serviser. Fastigheten uppfyller ställda krav på separerade ledningar.

Tidigare har det regnat kraftigt i Norrköping utan att det blivit översvämningar. Vid kontakt med SMHI har föreningen fått uppgift om att flera 27-årsregn fallit i Norrköping sedan husets byggår 1924 och att det alltså inte varit några problem med översvämningar. Det har skett ombyggnationer av spårvägsnätet, vilket kan ha påverkat ledningarna i gatan. Spårvägen började byggas redan år

2004, således innan det aktuella skyfallet. Nyligen genomfördes dessutom en ombyggnad av spårvägsnätet i närheten av föreningens fastighet.

Föreningens ordförande såg hur det trängde upp vatten ur de fyra golv-brunnarna och en toalett i källaren. Vattnet stod i källaren under ett par timmar. Det var fråga om spillvatten eftersom det innehöll fekalier. Saneringsarbetet blev omfattande. Föreningen hinkade, torkade och städade i källaren. En del vatten flöt tillbaka i ledningarna. Golvbrunnarna var igenkorkade efter översvämningen. Därefter anlätades ett företag som torkade ut källaren från fukt. Föreningen har inte tagit reda på om några närliggande fastigheter också drabbades vid samma tillfälle.

Översvämningen orsakade skador på fastigheten. Centralt i tvättstugan fanns en plastmatta på betonggolv, vilken släppte från underlaget. Spillvatten trängde även in i vissa delar av förrådet samt gillestugor till vissa lägenheter. Föreningen blev tvungen att riva ned allt till cementgrunden. Vidare orsakades fuktskador på gipsväggar och murade väggar. Torkanläggningen stod i källaren flera månader.

Brunnar och rörsystem renoverades troligen på 1980-talet. För att fortsätta försäkra fastigheten krävde försäkringsbolaget att bostadsrättsföreningen installerade backventiler. Förutom själva ventilerna medförde detta att man fick bila i golvet. Vidare tvingades föreningen att bekosta klinker i källaren, eftersom det inte längre är tillåtet att limma plastmatta på betonggolv.

Vad gäller olägenheter har föreningen inte kunnat bruka tvättstugan och det har inte heller varit möjligt att använda källarutrymme och gillestugor under cirka tre till fyra månader. Till största del låg olägenheten i att inte kunna använda källaren. Översvämningen har inneburit mycket ideellt arbete, såsom kontakter med kommunen. Medlemmarna har inte kunnat använda tvättstugan för att tvätta sin tvätt. Föreningen har åtaganden mot sina medlemmar, som att tillse att det finns en tvättstuga. På grund av detta kunde medlemmarna ställa krav på föreningen. Försäkringsbolaget har uppgett att dessa kostnader ska ersättas av huvudmannen.

Föreningens krav på bolaget är inte orimligt. Bolaget har inte skött sitt åtagande att ha ett fungerande va-system som klarar att ta hand om regn i lite större omfattning. Den 12 mars 2013 fanns det en artikel i Norrköpings tidningar om att ledningarna under vägen E22 vid Ljura-rondellen var till 60 procent igensatta av sand, grus och fett. Föreningen tror att deras ledningar i gatan leder vidare mot denna.

Regndatafilerna som getts in i målet avser kringliggande förorter och det saknas adekvat redovisning för aktuella ledningar. I samband med att kommunen år 2006 etablerade spårbunden trafik på Albrektsvägen i direkt anslutning till fastigheten, spårbanan är lagd cirka tre meter från husväggen, tvingades kommunen till omfattande mark- och avloppsarbeten till och från huset. Bl.a. ordnades en ny anslutning till huvudnätet på grund av brott på anslutande avloppsledning, nya bräddavlopp och dräneringsrännor. Vid samma tillfälle konstaterades stor igenslamning i anslutande ledningar. Alla arbeten hänförde sig till det kommunala ledningsnätet. Ledningsnätet är betydligt äldre än från år 1923 eftersom det redan vid fastighetens bebyggande fanns omfattande bebyggelse runtomkring. Spårbanan anlades mellan år 2006 och 2011.

SMHI:s regnmätare finns 2,9 km från fastigheten. Enligt SMHI har åtskilliga 27-årsregn fallit över Norrköping sedan år 1923. De ifrågasätter varför huvud-mannen i närliggande områden har ansett att ledningsnätet inte uppfyller kravet på tillräcklig säkerhet.

Bolaget har anfört i huvudsak följande.

Fastighetens avloppsledningar är anslutna till kombinerade ledningar i det allmänna ledningsnätet. Det innebär att både avloppsvatten och dagvatten, dvs. regn- och dräneringsvatten, rinner i samma ledning i området. De kombinerade ledningarna är dimensionerade enligt en viss standard (se Svenskt Vatten AB:s publikation P90 Dimensionering av allmänna avloppsledningar från mars 2004) för att klara av att föra bort avloppsvatten och dagvatten när ett 10-årsregn faller, dvs. ett regn så stort att det bara inträffar vart tionde år. Om det

regnar mer än ett 10-årsregn behöver, och kan inte, de kombinerade ledningarna klara av att ta hand om den vattenmängd som då hamnar i ledningsnätet.

Vid det aktuella tillfället kom ett stort skyfall vilket orsakade omkring 100 översvämningar. Enligt bolagets beräkningar var det statistiskt fråga om ett s.k. 27-årsregn. Det aktuella regnet var alltså ganska mycket kraftigare än ett 10-årsregn och föll över hela Norrköping. Tidigare har det inte fallit så stora regn som har orsakat så många översvämningar. År 2002 föll ett regn i Norrköping som ledde till cirka 100 översvämningar.

Bolagets ledningar uppfyller kravet på skälig säkerhet. Statistiken visar att översvämningar inte inträffat tidigare. Vid tillfället föll det 38 millimeter regn under en timme. SMHI mäter regnet. Vidare finns olika platser där bolaget mäter regnet på vissa ställen och bolaget på andra. Sammanlagt fanns det fem sådana mätpunkter som fungerade under den aktuella natten. Beräkningen bygger på en sammanställning av dessa mätare.

Ledningen i gatan utanför föreningens fastighet är 525 millimeter betongledning och dimensionerad för att både ta hand om spill- och dagvatten. I de centrala delarna av Norrköping är det i allt väsentligt kombinerade ledningar. På ingiven karta är fastigheter som drabbades av översvämning vid det aktuella tillfället markerade med stjärnor (se ab 15). Ingen av dessa har tidigare drabbats av översvämningar, vilket visar att systemet uppfyller de krav som finns. Kulverten vid Ljura-rondellen har ingen påverkan på den aktuella fastigheten eftersom ledningsnätet vid fastigheten inte är ihopkopplat med ledningsnätet vid den rondellen.

Bolaget har som princip att alla ledningar ska spolras igenom på 25 år. Vid spolning och rengöring av ledningarna så filmar man dem också. På vissa delar av systemet finns problem. Då spolar man ledningen med tätare intervall. Det pågår ett ständigt arbete med att förbättra ledningsnätet. Bolagets ambition på 10–20-års sikt är att ledningarna ska klara ett 100-års regn. Det kan inte uteslutas att arbetena med spårvägen kan ha påverkan på ledningarna. Detta framgår av filmningen (se ab 28 protokoll över filmning 2012).

Bolaget har valt att inte undersöka kapaciteten på ledningssystemet genom en modell, eftersom modellberäkningar har sina brister. Istället har man valt att sammanställa alla regn som är 10-årsregn och något däröver under den senaste tretton åren. Dessa värden bygger på verkliga siffror. Det är utifrån denna statistik som kommunen resonerat i ersättningsfrågan.

De regnmätare som ligger närmast fastigheten är regnmätaren vid Rosen, cirka 1,4 km från fastigheten, regnmätaren vid Skarphagen, cirka 2,9 km från fastigheten och regnmätaren vid i Lindö, cirka 5,1 km från fastigheten (se ab 46).

Den aktuella ledningen spolades och filmades enligt nedan (hämtat från bolagets system VA-banken):

2005-12-02: Spolning av ledning.

2008-11-24: Filmning av servis: Rasrisk av vår ledning. Spillservisledningen var mycket dålig och har bytts ut till 160PVC. Vattenservisen lades också om till 40PE. Servisventilen byttes ut och flyttades närmare huvudledningen.

2012-08-30 samt 2012-09-03: Spolning och filmning av huvudledningen.

Den ledning som spolades 2005 är huvudledningen utanför fastigheten (underhållsspolning cirka 196 meter uppströms). Det är servisledningens allmänna del som filmades 2008. Denna filmning är dock inte relevant då ledningen har bytts ut därefter. Filmningarna 2012 finns dokumenterade i ingivna protokoll (ab 28).

Bolaget använder regnstatistik från Norrköping för att bedöma var nätet inte har betryggande säkerhet. Mellan åren 2002 och 2011 – den period som ingiven regnstatistik omfattar – har det kombinerade ledningsnätet huvudsakligen inte förändrats.

Det är mycket mera sannolikt att regnstatistiken ligger närmare sanningen än att vad en simulerad modell, typ Mouse, gör eftersom modellen inte tar hänsyn till de brister som finns i verkligheten. Det är särskilt två diagram som åberopas (aktbil. 51 och 52). De gäller regn den 21 juli 2002 med mätningstatistiken från två mätare, SMHI och Rosen. SMHI:s regnmätare finns 2,7 km väster om

fastigheten. Bolagets mätare Rosen är placerad 1,4 km norr om fastigheten. Regnet föranledde i runda tal 100 källaröversvämningar i Norrköping i närheten av bostadsrättsföreningens fastighet.

Ledningsnätet vid fastigheten anlades sannolikt ungefär samtidigt som fastigheten bebyggdes i mitten på 1920-talet. Vad gäller kommunens exploatering söderut är det förvisso fråga om samma ledningsnät men anslutningen är för långt borta med för stor höjdskillnad för att den delen skulle kunna påverka ledningen vid fastigheten. Nya fastigheter som börjar använda den allmänna avloppsanläggningen ansluts via separerade ledningar.

Det finns inte något som tyder på att arbetet med att etablera spårbunden trafik år 2006 skulle ha påverkat ledningsnätet. Huvudmannens del av fastighetens servisledning byttes ut år 2009 och fastighetsägaren bytte ut sin del året därpå. År 2011 var första gången det föll ett 27-årsregn över Norrköping. Eventuella backventiler ingår i en fastighets va-installation och är inte något som huvudmannen kräver.

Vad gäller föreningens krav på ersättning för backventiler så är det en kostnad som inte ska ersättas av bolaget eftersom ventilerna ingår i fastighetens va-installation och är därigenom en försäkringsfråga. Vidare anser bolaget att olägenhetskostnaderna inte är bolagets ansvar utan även här får bostadsföreningen ta saken med sitt försäkringsbolag.

Bostadsrättsföreningen har genmält.

Norrköping Vatten AB:s uppgifter har inte varit korrekta och i vissa delar direkt vilseledande. Det gäller bl.a. uppgifterna gällande ledningsnätets kondition, nätets ålder och den kontinuerliga påbyggnaden till nytillkomna stadsdelar, mätpunkter och ett mätsystem som enligt SMHI är en egen konstruktion och saknar relevans.

Den tyske arbetsledaren för företaget Berotech, som arbetat med att avhjälpa de uppenbarligen akuta problemen med ledningsnätet har uppgett att ”systemet är poröst och har defekter som måste avhjälpas”.

UTREDNINGEN

Bostadsrättsföreningen har gett in följande bevisning för att styrka att Norrköping Vatten AB inte har tillgodosett skäligen anspråk på säkerhet.

1. Fotografier (ab 70-73) över det nu pågående arbetet med ledningssystemet.
2. Skrivelse som visar på att Norrköping Vatten AB i allt väsentligt förtigit och förvrängt alla fakta om ledningsnätets kondition i sina inlagor till Va-nämnden (ab 75).

Bolaget har gett in följande handlingar som åberopas till stöd för att det inte har åsidosatt sin skyldighet att ordna va-anläggningen så att den tillgodoser skäligen anspråk på säkerhet.

1. Upptagningsområde vid aktuell fastighet som visar belastningen på ledningsnätet bifogas detta brev (ab 57).
2. Karta som visar var översvämningar vid skyfallet den 20 juli 2002 (10-årsregn) tagit plats (ab 61).
3. Regndata från Rosen och SMHI (ab 51-52)
4. Regndata från Skarphagen (ab 62) och Lindö (ab 63).
5. Svenskt Vattens publikation P 90 (har inte getts in)

Bolaget har angett att punkten 1 (ab 57) åberopas till styrkande av att ledningsnätet vid den aktuella fastigheten inte är överbelastat och att punkten 2 (ab 61) åberopas till styrkande av att fastigheten inte fått översvämning tidigare för att visa att det kombinerade ledningsnätet uppfyller krav på skäligen säkerhet.

VA-NÄMNDENS SKÄL

Målet gäller skadestånd på grund av en översvämning. Det råder inte tvist om att vattnet som trängt in på bostadsrättsföreningens fastighet kommer från bolagets allmänna va-anläggning. Parterna är vidare överens om att avloppsledningarna ska dimensioneras för att klara s.k. 10-årsregn. Tvistefrågan gäller om dimensioneringskravet är uppfyllt

Skadeståndsskyldighet för översvämningsskador

Enligt 45 § vattentjänstlagen ska en huvudman för en allmän va-anläggning ersätta en översvämningsskada på en fastighet inom den allmänna va-anläggningens verksamhetsområde, om

1. huvudmannen har åsidosatt en skyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och
2. åsidosättandet har medfört att vatten som är avsett att tillhandahållas eller ledas bort genom huvudmannens va-anläggning ytledes eller på annat sätt trängt in på fastigheten.

Med huvudman för en allmän va-anläggning avses den som äger anläggningen. I detta fall är Norrköping Vatten och Avfall AB huvudman.

En huvudmans skyldigheter

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, vattentjänstlagen, innebär att en kommun, om det behövs för skyddet av människors hälsa eller miljön att vatten- eller avloppsförsörjning ordnas i ett större sammanhang för viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska bestämma verksamhetsområde där vattentjänsterna behöver ordnas och se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom allmän va-anläggning (se 6 §). En allmän va-anläggning ska ordnas och drivas så att den uppfyller de krav som kan ställas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och med hänsyn till intresset av en god hushållning med naturresurser. En allmän va-anläggningens huvudman är skyldig att ordna ledningar och andra anordningar

som behövs för att anläggningen ska kunna fylla sitt ändamål och tillgodose skäliga anspråk på säkerhet, se 10 och 13 §§ samma lag.

Enligt allmänna rättsgrundsatser följer att skadeståndsansvar vanligen utesluts vid extraordinära naturhändelser som exempelvis ett för orten ovanligt intensivt regn eller andra exceptionella vattenflöden, s.k. force majeure. I praxis har huvudmannen ansetts vara fri från ansvar inte bara vid rena katastrofregn utan i princip så snart regnet, som ensamt orsakat skadan, konstateras vara intensivare än det regn för vilket anläggningen med hänsyn till samtliga föreliggande omständigheter ska vara dimensionerad och underhållen. Naturligtvis förutsätter ansvarsfrihet också att en översvämningsskada inte skulle ha inträffat redan vid det dimensionerande regnet.

Om skada uppkommer till följd av att anläggningen inte uppfyller kraven, kan huvudmannen enligt den ovan redovisade 45 § vattentjänstlagen förpliktas att ersätta skadan. Huvudmannens ansvar är – med undantag för fall av force majeure och liknande orsaker – i princip oberoende av om vållande ligger huvudmannen till last. För att skadestånd ska kunna utdömas måste det också finnas ett orsakssamband mellan en brist i utförandet, underhållet eller tillsynen av anläggningen och den uppkomna skadan. Det åligger i princip huvudmannen att visa att anläggningen uppfyller de uppställda kraven och att en eventuell skada beror på annat än brist i utförandet, underhållet eller tillsynen.

Närmare om säkerhetskravet

Skilda säkerhetskrav tillämpas beroende på om fastigheten är ansluten till ett separerat spillvattensystem eller ett kombinerat avloppssystem. I ett äldre avgörande (BVa 15/84) som fastställdes av Vattenöverdomstolen (VÖD DTVa 2/85) har Va-nämnden slagit fast att ägaren till en fastighet som är ansluten till en separerad spillvattenledning inte ska behöva räkna med att översvämning sker via den ledningen. Vattenöverdomstolen anförde i denna fråga: ”Ett separat ledningssystem för spillvatten skall vara dimensionerat efter antalet anslutna personenheter och med beaktande av att ett visst inläckage är oundvikligt. Eftersom ett sådant ledningssystem dock i princip skall vara tätt di-

mensioneras det – till skillnad från kombinerade ledningar – inte för regn av viss intensitet. Så har inte heller skett i förevarande fall. Kommunen kan därför inte undgå skadeståndsskyldighet genom att hänvisa till force majeure i form av osedvanligt omfattande regn”.

När det gäller allmänna ledningsnäts kapacitet har Högsta domstolen godtagit att de av dåvarande Svenska vatten- och avloppsverksföreningen (VAV) utarbetade anvisningarna om dimensionering i publikationen VAV P28 läggs till grund för bedömningen av om en va-anläggning uppfyller skäligen anspråk på säkerhet. Har en dagvattenförande avloppsanläggning dimensionerats i enlighet med vad som anges i dessa anvisningar bör lagens krav på nämnda punkt anses uppfyllda, såvida det inte i det särskilda fallet föreligger någon utredning som föranleder en annan bedömning. (Se NJA 1984 s. 721.)

Frågan om anläggningen uppfyller säkerhetskravet ska bedömas efter de vid skadetillfället gällande normerna (VÖD dom DTVa 10/85).

En skärpning av säkerhetskravet har sedermera skett. I fråga om dagvattenförande ledningar räcker det inte med att gängse dimensioneringsnormer har iakttagits. Avgörande för om lagens säkerhetskrav har uppfyllts är i stället den för ansluten bebyggelse rådande totala översvämningsrisken, bedömd med hänsyn till föreliggande säkerhetsmarginaler som exempelvis nivåskillnaden mellan källargolv och ledningshjässa. (Se NJA 1991 s. 580.) I avgörandet hänvisas till VAV:s publikation P49 där det som godtagbar standard anges att avloppsnät ingående i allmän va-anläggning med avseende på risk för källaröversvämning bör anordnas och skötas så att de mest utsatta fastigheterna statistiskt sett inte löper risk att drabbas av översvämningar med kortare återkomsttid än tio år. Det förtjänar att påpekas att avgörandet gällde ett ledningsnät som i enlighet med VAV:s anvisningar hade dimensionerats för ett regn med en återkomsttid om ett år.

I senare översvämningsmål, som dock inte prövats av Högsta domstolen, har det sålunda skärpta säkerhetskravet ansetts innebära att ägare av fastigheter med golvbrunnar eller andra fria inloppsöppningar i källargolvsnivå från dag

vattenförande avloppsledning normalt inte ska behöva räkna med uppdämning i ledningen över denna nivå vid mindre intensiva regn än 10-årsregnet. Detta funktionskrav i fråga om avloppsanläggningens kapacitet har ansetts uppfyllt om dämningshöjden i ledningen vid 10-årsregnet legat under källargolvsnivån med de fria inloppsöppningarna.

Den tidigare nämnda publikationen VAV P28 har i mars 2004 genomgått en genomgripande omarbetning i Svenskt Vatten AB:s publikationen P 90. Revideringen har bl.a. innefattat att dimensioneringskriterierna från P28 översatts till mer allmänna funktionskrav.

I P 90 har som ett etablerat och generellt funktionskrav angetts att dagvattenförande avloppsnät ingående i allmän va-anläggning med avseende på risk för källaröversvämning ska anordnas och skötas så att de mest utsatta fastigheterna statistiskt sett inte löper risk att drabbas av översvämning via avloppsservis med kortare återkomsttid än tio år. Kravet anges vara uppfyllt om trycklinjen i servisledningen vid dimensionerande regn inte överstiger lägsta källargolvsnivå oftare än återkomsttiden tio år. Funktionskravet ska enligt anvisningarna inte tolkas så att dagvattenförande ledningar alltid måste dimensioneras för regn med samma återkomsttid som anges för översvämningen. Ledningarna anges ändå kunna uppfylla kravet genom olika säkerhetsmarginaler såsom t.ex. nivåskillnad mellan avloppsledningens hjässa och tillåten dämningnivå vid de sämst belägna fastigheterna.

I förevarande mål är det ostridigt att 10-årsregnet varit dimensionerande för bolagets kombinerade avloppsledning. Parterna är dock oense i frågan om bolaget uppfyllt detta dimensioneringskrav.

Va-nämnden gör följande bedömning.

När det gäller ledningskapaciteten har bolaget hänfört sig till olika statistiska uppgifter. Denna statistik har många fördelar i och med att den återspeglar den faktiska regnmängden och sträcker sig åtskilliga år tillbaka i tiden. Uppgifterna indikerar att ledningsnätet i Norrköpingsområdet har en betryggande och till

förlitlig säkerhet. Av bolagets egna uppgifter framgår emellertid att modellkörningar i form av s.k. Mouse-beräkningar har valts bort med motiveringen att beräkningar av detta slag har sina brister och att de statistiska värdena är att föredra i det att sådana fakta bygger på verkliga siffror. Va-nämnden kan inte instämma i en sådan bedömning utan är av uppfattningen att en Mouse-beräkning är den bästa och mest tillförlitliga metod som i dagsläget är tillgänglig för kontroll av ett ledningsnätets kapacitet. Bostadsrättsföreningen har också lyft fram ett flertal omständigheter, t.ex. spårvägsutbyggnaden och påbyggnaden av tillkommande stadsdelar, som betydelsefulla för ledningsnätets funktion. Enligt föreningen låter sig inte betydelsen av sådana omständigheter besvaras med hänvisning till statistisk mätdata.

Avsaknaden av en Mouse-beräkning är en påtaglig brist i utredningen kring frågan om det aktuella kombinerade ledningsnätet uppfyller kravet på tillräcklig grad av säkerhet för att förhindra källaröversvämningar. Filmningarna av ledningarna år 2012 gör inte att det med tillräcklig grad av säkerhet går att säga att dimensioneringskravet är uppfyllt. Med hänsyn till att det inte föreligger någon Mouse-beräkning för de i målet aktuella ledningarna har bolaget, enligt Va-nämndens sätt att se på saken, inte visat att ledningsnätets dimensioneringskrav är uppfyllt. Då det är ostridigt att det vatten som trängt in på bostadsrättsföreningens fastighet kommer från bolagets allmänna va-anläggning medför det sagda att bolaget är skadeståndsskyldigt gentemot föreningen.

När det gäller att bedöma de angivna skadorna har bolaget vitsordat självriskkostnaden, 21 400 kr, som skälig i och för sig innebärande att det beloppet ska dömas ut. Vad gäller kostnaden för backventiler utgör sådana ventiler en del i fastighetens va-installation och bostadsrättsföreningen kan inte få ersättning för detta. Föreningens yrkande i denna del ska sålunda ogillas. Slutligen vad avser det begärda beloppet för olägenhetskostnader så är denna typ av minskat boendevärde eller intrång i nyttjandet av fastigheten en ersättningsgill post, se Va-nämndens beslut den 29 december 2011,

BVa 79. Den uppgivna intrångstiden har angetts till omkring två månader, dvs. ca åtta veckor; en uppgift som bolaget inte gjort någon invändning mot. Va-nämnden får här göra skälighetsöväganden när det gäller att uppskatta det intrång i nyttjandet som består i av-

saknad av tvättmöjligheter i den gemensamma tvättstugan. En rimlig avvägning leder Va-nämnden till ett belopp om 250 kr per vecka och bostadslägenhet. Föreningen ska alltså som skälig ersättning i denna del tillerkännas 10 000 kr. Sammantaget medför det anförda att föreningens talan ska bifallas på så sätt att bolaget ska förpliktas att betala 31 400 kr i skadestånd till föreningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Se bilaga

På Va-nämndens vägnar

Peter Syrén

Va-nämnden: rådmannen Peter Syrén samt ledamöterna Gunilla Mejegård, Yngve Darte, Sture Bergström, Bertil Jönsson och Britt Sahleström (enhälligt). Föredragande: Leonardo Roseneld.